

Quickscan natuurtoets

Logiesverblijven camping Heidehoek, Wezep

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

SPAingenieurs

Status

Definitief

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Logiesverblijven camping Heidehoek, Wezep

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -
beleid

Projectcode	Datum	Status
15-471	13 september 2016	Definitief

Auteur[s]

Ing. M.G. (Mark) Hoksberg

Eindredactie

Drs. I. (Iwan) Veeman

Opdrachtgever

SPAingenieurs

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Hoksberg, M.G. (2016). Logiesverblijven camping Heidehoek, Wezep. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 15-471. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding en doelstelling	6
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	6
1.3 Algemene opzet onderzoek	7
2. Gebiedsbescherming	8
2.1 Natuurbeschermingswet	8
2.2 Gelders natuurnetwerk (GNN)	8
2.3 Overige natuurgebieden	8
3. Flora- en faunawet	9
3.1 Onderzoeksmethode	9
3.2 Flora	9
3.3 Vleermuizen	9
3.4 Grondgebonden zoogdieren	10
3.5 Broedvogels	10
3.6 Amfibieën	11
3.7 Overige soortgroepen	11
4. Geraadpleegde bronnen	12

Bijlagen

Bijlage 1 - Samenvatting natuurwetgeving

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling van dit onderzoek

In opdracht van SPA-ingenieurs heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen bestemmingsplanwijziging op camping Heidehoek te Wezep. Het huidige bestemmingsplan staat alleen recreatie toe en niet de gewenste functie 'logiesverblijven'. De wijziging moet het mogelijk maken om arbeidsmigranten te huisvesten in de chalets op de camping. Er vinden geen fysieke ingrepen zoals bomenkap plaats. De chalets zijn reeds aanwezig.

Het onderzoek is gebaseerd op een veldbezoek op 27 januari 2016 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingrepen op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet en de vigerende gebiedsgerichte natuurbescherming.

Effectbeoordeling beschermde gebieden

- Het plangebied grenst aan Natura 2000-gebied Veluwe. Er vindt echter als gevolg van de bestemmingsplanwijziging geen activiteiten plaats die directe of indirecte gevolgen hebben voor het omliggende Natura 2000-gebied;
- Het plangebied grenst aan het Gelders natuurnetwerk (GNN, voorheen EHS). Er vindt echter als gevolg van de bestemmingsplanwijziging geen uitbreiding van activiteiten plaats die directe of indirecte gevolgen hebben voor het Nationaal natuurnetwerk of bijzondere natuurwaarden buiten het GNN.

Beschermde soorten

- In het plangebied zijn in de vaste bebouwing mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Belangrijke foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen worden niet verwacht;
- Verblijfplaatsen van zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen en te verwachten binnen de invloedssfeer van de plannen. Mogelijk is het park onderdeel van het foerageergebied van de strikt beschermde Boomarter (Ff-wet tabel 3). Aangezien er geen fysieke ingrepen zullen plaatsvinden is er geen sprake van schade. Eekhoorn (Ff-wet tabel 2) wordt vaak aangetroffen in vakantieparken. Er zijn in het park echter geen sporen, nesten of exemplaren gevonden. Wel zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde zoogdiersoorten als Bosmuis, Rosse woelmuis en Huisspitsmuis (Ff-wet tabel 1) aangetroffen en te verwachten;
- Er zijn geen nesten van Huismus, roofvogels en uilen (jaarrond beschermde nesten) aanwezig. Wel zijn in het plangebied diverse algemene broedvogels van bos en struweel broedend te verwachten zoals Zanglijster, Merel, Roodborst en Heggenmus;
- Oppervlaktewater ontbreekt in het plangebied. Vissen en voortplanting van amfibieën zijn zodoende niet aan de orde. Zwaar beschermde amfibieën worden op basis van bekende verspreidingsgegevens niet verwacht in het plangebied. Wel zijn enkele algemene en laag beschermde amfibieën zoals Bruine kikker en Gewone pad foeragerend en overwinterend te verwachten;

- In de omgeving van het park is de aanwezigheid van de strikt beschermde Hazelworm (Ff-wet tabel 3) te verwachten. Met name de beboste randen van het park vormen geschikt habitat. Aangezien er geen fysieke ingrepen zullen plaatsvinden is er geen sprake van schade;
- In het plangebied zijn geen overige beschermde soorten of soortgroepen aangetoond of te verwachten.

Eindconclusie en aanbevelingen

- Een vervolgetraject in het kader van het beleid ten aanzien van Natura 2000 en het GNN is niet noodzakelijk;
- Aangezien er geen fysieke ingrepen zullen plaatsvinden is er geen sprake van schade aan exemplaren, verblijfplaatsen, leefgebied en populaties van in de Flora- en Faunawet beschermde dieren en planten.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van SPA-ingenieurs heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen bestemmingsplanwijziging op camping Heidehoek te Wezep. De gronden zijn bestemd voor recreatie. Het bestemmingsplan laat de huisvesting van arbeidsmigranten in logiesverblijven zodoende niet toe. De wijziging moet het mogelijk maken om arbeidsmigranten te huisvesten in de chalets op de camping.

Het onderzoek is gebaseerd op een veldbezoek op 27 januari 2016 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingrepen op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet en de vigerende gebiedsgerichte natuurbescherming.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied betreft een deel van camping Heidehoek waar nu reeds chalets aanwezig zijn. Het betreft een halfopen landschap met verspreide loof- en naaldbomen en boomgroepjes. Er is geen sprake van oppervlaktewater. Het terrein is omheind met hekwerk.

Camping Heidehoek ligt aan de zuidwestkant van de bebouwde kom van Wezep (rood omlijnd in afbeelding 1). Op het westelijk deel van de camping (blauw gearceerd in afbeelding 1), waar voornamelijk chalets staan, zijn al enkele jaren arbeidsmigranten woonachtig. Met de gemeente Oldebroek is afgesproken dat dit voor een bepaalde periode gelegaliseerd zal worden. Er vinden geen ingrepen zoals bomenkap plaats. De chalets zijn reeds aanwezig.

Figuur 1.1: Ligging plangebied (binnen de blauwe omlijning). De naastgelegen camping Heidehoek is met een rode omlijning gemarkeerd. Bron luchtfoto: SPA-ingenieurs.

1.3 Algemene opzet onderzoek

De voorliggende quickscan natuurtoets is gebaseerd op één locatiebezoek, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en ecologische principes. Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde gebieden (hoofdstuk 2) en soorten (hoofdstuk 3). Daarnaast is beschreven welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen eventueel nodig zijn om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen.

2. Gebiedsbescherming

2.1 Natuurbeschermingswet

*In de **Natuurbeschermingswet 1998** (Nb-wet) is de bescherming van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000-gebieden) en Beschermde Natuurmonumenten ondergebracht. Beoordeeld dient te worden of ingrepen/activiteiten in of in de nabijheid van deze gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de aangewezen waarden en instandhoudingsdoelen van deze gebieden.*

Het plangebied grenst aan Natura 2000-gebied Veluwe. Voor dit Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen opgesteld voor 18 habitattypen, zeven habitatsoorten en tien broedvogelsoorten. Gezien de aard van de bestemmingswijziging zijn echter geen negatieve effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelen en soorten van Natura 2000-gebied Veluwe. Er vinden geen fysieke maatregelen plaats die van invloed kunnen zijn op instandhoudingsdoelen van het gebied. In het huidige bestemmingsplan is bovendien ook sprake van chalets die jaarrond gebruikt kunnen worden. Een toename van effecten, zoals bijvoorbeeld verhoogde stikstofemissie, is zodoende niet aan de orde.

2.2 Gelders natuurnetwerk (GNN)

De bescherming van het GNN (voorheen Ecologische Hoofdstructuur of EHS) komt voort uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen de groene contouren van het GNN geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN niet toegestaan is, tenzij er sprake is van het ontbreken van reële alternatieven en redenen van groot openbaar belang. Wanneer niet teruggevallen kan worden op het tenzij-gedeelte van het beschermingskader, zal aangetoond moeten worden dat door de plannen de wezenlijke kenmerken en waarden van de GNN niet significant aangetast worden.

Uit de Atlas van Gelderland blijkt dat het plangebied grenst aan het GNN (bron: Atlas van Gelderland 2016). Gezien de aard van de beoogde bestemmingswijziging zijn geen negatieve effecten te verwachten op in GNN gelegen natuur. Wegens de ligging buiten de GNN hoeft er bovendien niet aan het beschermingskader getoetst te worden.

2.3 Overige natuurgebieden

Buiten de bescherming van de Natuurbeschermingswet en het GNN bevinden zich ook natuurgebieden beschermd middels provinciaal beleid, veelal beschreven in Omgevingsplannen of Streekplannen. In dit provinciale beleid is de bescherming van bijvoorbeeld ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied uitgewerkt.

Het plangebied ligt niet in gebieden met bijzondere natuurwaarden buiten het GNN. Er is geen sprake van ganzenfoerageergebied of weidevogelgebied in het plangebied.

3. Flora- en faunawet

*De **Flora- en faunawet** verplicht om bij ruimtelijke ingrepen of andere nieuwe activiteiten, na te gaan of er negatieve effecten kunnen optreden op exemplaren of het leefgebied van beschermde plant- en diersoorten. Optredende negatieve effecten dienen zo veel mogelijk vermeden of geminimaliseerd te worden. Voor schade aan strikt beschermde soorten kan het noodzakelijk zijn om een ontheffing aan te vragen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) van het Ministerie van Economische Zaken.*

3.1 Onderzoeksmethode

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op een locatiebezoek op 27 januari 2016. Tijdens dit veldbezoek is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (tabel 2- en 3-soorten). In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en expert judgement is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten. In onderstaande paragrafen worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten.

3.2 Flora

Het plangebied bestaat uit verhardingen, chalet-staanplaatsen, gazons, verspreide bomen en boomgroepjes. Er zijn geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen of te verwachten. Op grond van de aangetroffen vegetaties (geen schrale vegetaties met heide) zijn soorten van Ff-wet tabel 2 en 3 niet te verwachten. Het nemen van vervolgstappen voor flora is dan ook niet aan de orde.

3.3 Vleermuizen

Het is belangrijk om voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkelingen duidelijkheid te hebben over het al of niet voorkomen van vleermuizen. Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd. In de praktijk houdt deze beschermingsstatus in dat vaste verblijfplaatsen van vleermuizen niet verstoord of vernietigd mogen worden en dat in geval van onvermijdelijke schade (mogelijk) ontheffing aangevraagd moet worden bij het ministerie van EZ.

Potentiële vaste verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera. Wellicht is er sprake van verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholten en enkele verspreid aanwezige opstallen van het chaletpark, zoals de receptie en de sportruimte. Deze bomen en gebouwen blijven echter ongemoeid. Er is geen sprake van een fysieke ingreep die schade aan verblijfplaatsen of exemplaren van vleermuizen kan toebrengen.

Potentiële vliegroutes en foerageergebied

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren voor de oriëntatie en daarlangs van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden of winterverblijven trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Vleermuizen foerageren op locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Het plangebied is halfopen bebost waardoor er veel gelegenheid voor vleermuizen is om zich langs te verplaatsen en te foerageren. De bomen en gebouwen blijven echter ongemoeid. Er is geen sprake van een fysieke ingreep die schade aan essentiële vliegroutes en/of foerageergebied kan toebrengen.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied en de directe omgeving zijn diverse vaste verblijfplaatsen van laag beschermde (Ff-wet tabel 1-soorten), kleine grondgebonden zoogdiersoorten te verwachten zoals Rosse woelmuis, Bosmuis, Bosspitsmuis *spec.*, Huisspitsmuis, Egel en Mol. Het plangebied is omheind waardoor grofwild als Wild zwijn, Edelhert (beide tabel 2 Ff-wet) en Ree (Ff-wet tabel 1) geen toegang tot het terrein hebben.

Nesten, leefgebied of sporen die duiden op de aanwezigheid van (vaste verblijfplaatsen van) zwaarder beschermde zoogdieren (bijvoorbeeld Eekhoorn (Ff-wet tabel 2) en Boomarter (Ff-wet tabel 3) zijn niet aangetroffen. Mogelijk maken deze diersoorten (incidenteel) wel gebruik van het plangebied. Er is echter geen sprake van een fysieke ingreep die schade aan exemplaren, nesten of leefgebied van deze soorten kan toebrengen.

3.5 Broedvogels

Aangezien dit onderzoek een quickscan betreft, is geen broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van veldwaarnemingen, de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement is echter wel een goede uitspraak te doen over de te verwachten soorten.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Flora- en faunawet verwijderd worden. Voor een aantal vogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2).

Kader 3.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Er zijn geen jaarrond beschermde nestplaatsen van soorten als roofvogels en uilen in het plangebied gevonden. Op grond van het terreingebruik als recreatiepark zijn dergelijke nesten ook niet te verwachten. Er is bovendien geen sprake van een fysieke ingreep die schade aan exemplaren, nesten of leefgebied van dergelijke soorten kan toebrengen.

Overige broedvogels

In het plangebied zijn algemene bosvogels te verwachten als Winterkoning, Heggenmus, Merel, Roodborst, Tjiftjaf, Vink, Zanglijster, Turkse tortel en Houtduif. Er is echter geen sprake van een fysieke ingreep die schade aan exemplaren, nesten of leefgebied van deze soorten kan toebrengen.

3.6 Amfibieën

Wegens het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied zijn vissen en voortplantingswateren voor strikt beschermde amfibieën niet aan de orde. Mogelijk vindt voortplanting van algemene en laag beschermde amfibieën plaats in de zwemvijver op de naastgelegen camping. In het plangebied is daarom een aantal algemeen voorkomende amfibieën zwervend en overwinterend te verwachten zoals Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander. Omdat het algemene soorten en laag beschermde soorten betreft, geldt automatisch een vrijstelling van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Er is bovendien geen sprake van een fysieke ingreep die schade aan exemplaren, vaste verblijfplaatsen of leefgebied van amfibieën kan toebrengen.

3.7 Overige soortgroepen

In het plangebied zijn geen beschermde reptielen en ongewervelden aangetroffen. In de omgeving van het plangebied komt naar verwachting de strikt beschermde Hazelworm voor (Ff-wet tabel 3). Deze pootloze hagedissensoort zou zodoende zwervend in het plangebied kunnen worden aangetroffen. Met name de beboste randen van het park vormen geschikt habitat. Er is echter geen sprake van een fysieke ingreep die schade aan Hazelworm, andere reptielensoorten of beschermde ongewervelden kan toebrengen.

4. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Bekker J.P., P. Twisk & A. Diepenbeek (2010). Veldgids Europese zoogdieren. Uitgegeven door de KNNV en VZZ.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse fauna 9. nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate survey – Nederland, Leiden.

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van LNV (2006). Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk gebied.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (2014). Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0.

Internet

Atlas Gelderland (<http://flamingo.prvgld.nl/viewer/app/Kernkwaliteiten>)

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Ministerie van EZ (<http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>)

Ravon.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen)

Telmee.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland)

Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland)

Bijlagen

Bijlage 1 - Samenvatting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken (EZ), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van Gedeputeerde Staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

1. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
2. Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
3. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
4. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
5. Een aantal ongewervelden (o.a. *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing en beoordeling

Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren, zijn beschermde soorten aanwezig en is er sprake van overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet, dan dient u een ontheffingsaanvraag in te dienen bij de RVO. Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

RVO beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

Bescherming van flora en fauna (b)

Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)

Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u in bepaalde gevallen alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn¹ en de Habitatrichtlijn.

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor soorten van de Rode Lijsten heeft

¹ In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd.

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna en Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EZ. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In voorgaand wettelijk kader zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten .

